

Minister Klimatu i Środowiska

DOP-WŚ.0500.17.2026.1.ML
4269701.17390568.14107444
Warszawa, 24-03-2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty,
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr K10INT15673 Pani Posłanki Małgorzaty Pępek, w sprawie potrzeby wprowadzenia systemowego zarządzania populacją kormorana czarnego oraz ograniczenia jego wpływu na zasoby ichtiofauny i gospodarkę rybacko-wędkarską, przedstawiam następujące informacje.

Problem żerowania kormorana na rybach jest nam znany. W odpowiedzi na postulaty środowiska rybackiego, państwowy monitoring środowiska, prowadzony przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, został poszerzony w roku 2015 o monitoring kormorana. Umożliwiło to ocenę wielkości krajowej populacji kormoranów *Phalacrocorax carbo*. Metodą stosowaną w programie jest liczenie gniazd w znanych koloniach tych ptaków oraz wyszukiwanie nowych kolonii. Dodatkowo program ten dostarcza danych do Komisji Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku (HELCOM), poprzez wyodrębnianie wyników liczenia kormoranów na wybrzeżu morza Bałtyckiego, rozumianym jako pas 10 km od brzegu wód morskich. Dane z monitoringu dostępne są już za rok 2025 pod poniższym linkiem:

<https://monitoringptakow.gios.gov.pl/kormoran.html>

Zagadnieniu drapieżnictwa kormorana poświęcono wiele spotkań, zarówno krajowych jak i międzynarodowych. Przedstawiciele świata nauki zgadzają się na ustalenie dziennej ilości ryb zjadanych przez kormorana w wielkości 0,5 kg ryb.

Gospodarka rybacka nadzorowana jest przez Departament Rybołówstwa mieszczący się obecnie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Departament ten przedstawił oszacowanie rocznych strat powodowane w Polsce przez kormorana:

- 60 mln zł (Hliwa i in. 2018) – obliczona wówczas kwota powinna być obecnie przynajmniej podwojona (Hliwa 2024, inf. ustna);
- 60-70 mln zł (Zalewski 2018) – wartość zbliżona do wypłacanych kwot szkód łowieckich we wszystkich obwodach łowieckich w Polsce;
- 60-70 mln zł do nawet 100-150 mln zł (Zalewski i in. 2020).

Obliczane przez ww. autorów starty powiązane są z aktualizowaną wartością biomasy ryb konsumowanych przez populację lęgową i nielęgową kormorana oszacowaną dla roku 2010 na poziomie 12,76 tys. ton (Bzoma 2011).

Mając na względzie interes gospodarstw rybackich resort środowiska podjął liczne działania mające na celu możliwość ograniczenia negatywnego wpływu żerowania kormoranów na obiektach hodowlanych. Podstawową i najbardziej skuteczną metodą mającą na celu

zapobieganie szkodom wyrządzonym przez ptaki rybożerne w gospodarce rybackiej jest stosowanie różnych metod płoszenia i niepokojenia tych zwierząt. I tak ustawodawca, w przepisach z zakresu ochrony przyrody, umożliwił realizację tego typu działań na terenie obrębów hodowlanych bez konieczności uzyskiwania zezwoleń, zgodnie z § 6 ust. 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2022 r. poz. 2380).

W przypadku gospodarstw rybackich nie będącymi obrębami hodowlanymi w ramach działań prewencyjnych, na podstawie art. 56 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2026 r. poz. 13) regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na wniosek podmiotów, w których interesie jest zminimalizowanie szkód, wydają zezwolenia m.in. na płoszenie i niepokojenie czy zabijanie osobników gatunków objętych ochroną, stąd nie wydaje się celowe ujednoczenie istniejącego systemu ponieważ opiera się on na analizie lokalnej sytuacji i odpowiada na konkretne zapotrzebowanie wnioskodawcy. Fakt, iż udzielenie zezwoleń na odstępstwa od zakazów wymaga każdorazowego zbadania spełnienia przesłanek i warunków, o których mowa w art. 56 ust. 4-4d ustawy o ochronie przyrody (co wynika z art. 9 Dyrektywy Ptasiej), sprawia, że ustanowienie ogólnego limitu osobników, które mogą zostać zabite np. w danym roku i tym samym zrezygnowanie z obowiązującego obecnie systemu derogacji jest niemożliwe. Zastosowanie takiego podejścia mogłoby być powodem do wszczęcia procedury naruszeniowej przez Komisję Europejską wobec Polski.

Pragnę w tym miejscu przypomnieć, że Polska podejmowała wcześniej próby obniżenia statusu ochronnego kormorana na terenie obrębów hodowlanych. Zgodnie z zapisami rozporządzenia z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną, kormoran na terenie kraju został objęty ochroną częściową z wyjątkiem terenów stawów rybnych uznanych za obręby hodowlane. Brak zgodności polskich przepisów, w szczególności cytowanego wcześniej rozporządzenia z Dyrektywą Ptasią spowodował wszczęcie przez Komisję Europejską postępowania przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości i przepisy zmieniono na obecnie obowiązujące.

Dodatkowo, w przypadku wniosków składanych w tym zakresie przez osoby fizyczne, wprowadzone zostało zwolnienie z opłaty skarbowej za uzyskanie zezwolenia.

Warto przy tym wskazać, iż wydane decyzje nie mają charakteru nakazowego - wnioskodawca może wykorzystać udzieloną derogację w całości lub w części, jednak nie ma takiego obowiązku.

Należy też zauważyć, że zezwolenia obejmują w skali kraju tysiące lub nawet dziesiątki tysięcy zabitych osobników rocznie. Tylko samym 2024 roku obowiązywało 384 wydanych zezwoleń na umyślne zabijanie kormoranów obejmujące 18 459 osobników. Zgodnie ze złożonymi do RDOŚ sprawozdaniami w 2024 roku zabito 8 105 osobników kormorana. Faktyczna liczba zabitych osobników może być znacząco wyższa od wskazanej powyżej ponieważ ok. 50% posiadaczy zezwoleń nie złożyło sprawozdań z ich realizacji. Znane są również przypadki nielegalnego zabijania kormoranów.

Ponadto, w odpowiedzi na postulaty branży rybackiej, wprowadzono rozwiązania prawne umożliwiające odejście od procedury składania pojedynczych wystąpień o zezwolenia od zakazów. Art. 56a. ust.1 ustawy o ochronie przyrody w treści: „Regionalny dyrektor

ochrony środowiska może zezwolić na obszarze swojego działania, na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, w stosunku do bobra europejskiego, kormorana czarnego oraz czapli siwej, na czynności podlegające zakazom określonym w art. 52 ust. 1.”. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, zgodnie z ustaleniami ze spotkania z przedstawicielami środowisk rybackich w dniu 1 lipca 2025 r., zwrócił się do wszystkich regionalnych dyrektorów ochrony środowiska z prośbą o uwzględnienie możliwości dalszego udzielania zezwoleń wieloletnich (optymalnie 3-letnich), w przypadku decyzji dotyczących płoszenia i zabijania kormorana w związku z koniecznością ograniczania strat w rybostanie.

Mając na względzie powyższe informuję, że nie są obecnie planowane prace dotyczące obniżenia statusu ochrony kormorana, nie planuje się również opracowywania strategii zarządzania populacją kormorana na poziomie krajowym, która uwzględniałaby regionalne limity odstrzału ptaków w poszczególnych okresach czasowych. Odnosząc się natomiast do kwestii ujednoczenia zezwoleń wydawanych przez regionalnych dyrektorów ochrony środowiska informuję, że wszystkie tego typu zezwolenia są wydawane w formie decyzji administracyjnych na podstawie tych samych przepisów. Różnica w podejściu między poszczególnymi obszarami Polski wynika przede wszystkim z uwarunkowań lokalnych, np. różnych terminów przystępowania do łęgów, charakteru lokalizacji kolonii łęgowych itp. Nie jest zatem możliwym, aby wszystkie organy regionalne stosowały te same rozwiązania w przypadku prowadzonych postępowań. Czas prowadzonych postępowań jest zaś regulowany przez przepisy ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1691).

Jednocześnie, w kontekście „zagrożenia dla gospodarki stawowej” pragnę wskazać, że zgodnie z wiedzą resortu środowiska, gospodarstwom rybackim przysługują dofinansowania z programu „Fundusze Europejskie dla Rybactwa” na lata 2021-2027, w ramach realizacji operacji z zakresu usług środowiskowych (tzw. rekompensat wodnośrodowiskowych), które stanowią również rekompensatę za szkody wyrządzone przez gatunki chronione w obiektach hodowlanych.

Pragnę podkreślić, iż resort środowiska wielokrotnie postulował o przeznaczenie większych środków dla właścicieli stawów rybnych z powodu strat powodowanych przez dzikie zwierzęta. Zdaniem tutejszego resortu, tego typu rekompensaty finansowe lub dopłaty mogą skutecznie kompensować straty w rybostanie spowodowane przez nie tylko kormorany, ale również inne ptaki lub ssaki drapieżne. Tego typu rozwiązania stosowane są w innych krajach Unii Europejskiej, np. w Chorwacji.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM.